

Pécsi Ítéltábla

Pf.V.20.066/2024/4.

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

Dr. Somos Tímea ügyvéd (cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

ügyvédi iroda (cím4, ügyintéző: dr. Schvertfögel Zsuzsanna ügyvéd)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

a felperes (19. sorszám alatt)

A per tárgya:

kártérítés és járulékai megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

Pécsi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

18.P.20.097/2024/18. sorszámú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 158.750 (százötvennyolcezer-hétszázötven) forintot és ennek 2023. január 31. napjától számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Mellőzi a felperes perköltségben marasztalását és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 98.000 (kilencvennyolcezer) forint elsőfokú és 30.340 (harmincezer-háromszáznegyven) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes alapítása óta a 2003. április 25-én 34/2003. iktatószámú és 134/2003. nyilvántartási számon kiadott működési engedéllyel 2023. december 31. napjáig élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelmi főtevékenységgel a székhelyén élelmiszer kiskereskedelmi üzletet működtetett. Az üzlet „egész évben nyitva tartó üzlet” működési engedéllyel rendelkezett. A felperes az üzletet a magas rezsiköltség miatt 2022. november 11. és 2023. február 28. napja közötti időben zárva tartotta. Ezt tény a felperes törvényes képviselője a lakosság felé az üzleten kifüggesztett táblán kívül, facebook útján jelentette be, így arról az alperesi jegyző is bejelentés nélkül értesült.
- [2] Magyarország Kormánya 2022. december 15. napján jelentette meg a „Magyar Falu Program” keretében a kistelepülési üzletek működési támogatása című alprogramhoz kapcsolódó KTÜ-KP-1-2023 kódszámú pályázati kiírást. A felperes a pályázaton részt kívánt venni, ennek érdekében megbízta a cég1 Kft.-t a pályázat elkészítésével, ellenértékként 2023. január 3. napján 158.750 forint pályázati szolgáltatási díjat fizetett meg.
- [3] A pályázati kiírás 5.3 pont rögzítette többek között, hogy a támogatói okirat kibocsátásához az ott írt mellékleteket kell egy eredeti példányban benyújtani, ekként a d) pontban írt, a „NIR-ből letölthető” jegyzői nyilatkozatot. A kitöltendő jegyzői nyilatkozat a következő:

„Jegyzői igazolás – minta

*A kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX.29.) Korm. rendelet 2. § b) pontja alapján, mint kijelölt **kereskedelmi hatóság** igazolom, hogy:*

1) **településen** a kereskedelemről szóló törvény szerinti bejelentés- vagy működési engedély alapján működő, napi fogyasztási cikkeket a fogyasztók részére értékesítő üzletek száma **db**

2) a(z) **vállalkozás** (székhely:)
a szám alatti

..... megnevezésű üzletében kiskereskedelmi tevékenység keretében **napi fogyasztási cikkeket egész évben** (ide nem értve: szezonálisan) **értékesítő üzletet** üzemeltet év hónap nap óta.

3) a 2) pontban megjelölt üzlet **napi fogyasztási cikkeket forgalmazó árusítóterének** (ide nem értve: elkülönített dohánybolt, raktár/raktárhelyiség) **nettó alapterülete****nm.**

4) a 2) pontban megjelölt üzlet **dohánytermék értékesítést** végez/nem végez (kérjük aláhúzni)

5) a 2) pontban megjelölt üzlet **szeszesital kimérést** végez/nem végez (kérjük aláhúzni)

Ezt az igazolást a kérelmező részére a Magyar Falu Program – Kistelepülési üzletek működési támogatása 2023 pályázat benyújtási dokumentációjához adtam ki. (...)

- [4] A felperes törvényes képviselője kérelmére az alperesi jegyző 2023. január 5-én a következő hatósági bizonyítványt állította ki: „érdekelt1, az alperes jegyzője hivatalos tudomás alapján igazolom, hogy helység1 közigazgatási területén 2 db, azaz kettő darab egész évben nyitvatartó hatályos működési engedéllyel rendelkező, illetve bejelentett, napi fogyasztási cikkeket a fogyasztók részére forgalmazó üzlet működik. Ezen igazolást kérelemre, a Magyar Falu Program keretében a kistelepülési élelmiszerüzletek működésének támogatására kiírt pályázat benyújtása céljából adtam ki. helység1, 2023. 01. 05.”

- [5] Ez az igazolás nem felelt meg a pályázati kiírásnak ezért a felperes törvényes képviselője ismét felkereste a jegyzőt, hogy a fenti tartalmú blankettát töltsse ki. A jegyző az igazolás

kiadását megtagadta arra hivatkozva, hogy az üzlet a kérelem előterjesztésének időpontjában zárva volt. A pályázatot 2003. január 31-én zárták le, a felperes pályázatot nem adott be.

- [6] A felperes keresetében kérte az alperest 158.750 forint, ennek 2023. január 31. napjától számított késedelmi kamata, valamint perköltség fizetésére kötelezni. Keresete jogalapjaként a Ptk. 6:519.§-át, a 6:522.§ (1) bekezdését és a 6:548.§ (1) és (2) bekezdését jelölte meg. Kifejtette, a közigazgatási jogkörben okozott kár érvényesítésének anyagi jogi feltételei fennállnak, közvetlen ok-okozati összefüggés van a jegyző igazolás kiállítását megtagadó magatartása és a felperes vagyonában közvetlenül bekövetkezett értékcsökkenés között, mely a pályázatíró cégnek kifizetett megbízási díj összege. A felperes hivatkozott arra is, hogy a jegyző e mulasztása közhatalom gyakorlásába eső.
- [7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint mulasztás nem terheli. Tény, hogy a pályázat kiírása szerint egész évben nyitva tartó üzlet volt jogosult benyújtani a pályázatot és a felperes maga sem vitatta, hogy ebben az időszakban zárva tartott. Nem volt jogosult a pályázaton részt venni, a károkozás lényegi elemei, a jogellenesség, a felróható magatartás, és az ok-okozati összefüggés hiányzik. Álláspontja szerint nem várható el egy közhatalmat gyakorló közigazgatási szervtől, hogy olyan tényről állítson ki igazolást, ami nem felel meg a valóságnak. Hivatkozott arra is, hogy még csak téves jogalkalmazásról sem lehet szó, mivel a perbeli nyilatkozat-minta tartalma egyértelmű ténymegállapításon alapult, a jegyzőnek arról kellett nyilatkoznia, hogy a pályázni kívánó bolt egész évben nyitva tart-e. Ezért mérlegelés eredményeként elszenvedett kár bekövetkeztéről sem lehet szó.
- [8] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kártérítés eljárásjogi igényérvényesítési feltételei fennállnak. Vizsgálta a kártérítési felelősség konjunktív feltételeinek fennállását és megállapította, hogy a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009.(IX. 29.) Korm. rendelet 2.§ b) pontja alapján az alperes kötelezettsége volt kiállítani a pályázathoz az igazolást. Az igazolás-minta szövege egyértelműen fogalmazott azzal, hogy tulajdonképpen tartalmazta azt, mit ért „napi fogyasztási cikkeket egész évben értékesítő üzlet” megnevezés alatt, mivel szerepeltette zárójelben azt a kitétel, hogy „ide nem értve a szezonális értékesítő üzleteket.” Ekként a jogellenes magatartást a felperes bizonyította. Ugyanakkor nem bizonyította, hogy az alperes magatartása és az általa a pályázatíró cégnek kifizetett megbízási díjban jelentkező vagyonsökkenés, mint kár között az okozati összefüggés fennáll, miután a pályázatot a felperes törvényes képviselője nem adta be. E magatartása miatt pedig nem bizonyított az, hogy feleslegesen fizette ki a díjat, az sem bizonyított, hogy a pályázatot elutasították volna az igazolás hiányában. Megállapította továbbá azt is, hogy az az alperesi magatartás, hogy az igazolási blanketta szövegét úgy értelmezte, hogy attól függetlenül, hogy nem szezonális üzlet működési engedélye volt a felperesi boltnak, de ténylegesen zárva volt több hónapig, az igazolási kérelem időpontjában nem volt kirívó értelmezés. Elfogadta azt az alperesi érvelést, hogy csak a valóságos tényt tudta figyelembe venni, ekként az alperes úgy járt el, ahogy az, az adott helyzetben általában elvárható.
- [9] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte annak anyagi jogi felülbírálata körében a megváltoztatását és a kereset teljesítését. Megsértett jogszabályként a Ptk. 6:548. § (1) bekezdését jelölte meg. Vitatta az elsőfokú bíróságnak azt a jogi érvelését, hogy azt bizonyítottan látta, hogy az alperes az igazolás kiadását jogellenesen tagadta meg, ugyanakkor nem látta bizonyítottan az okozati összefüggést a bekövetkezett kár és a jogellenes magatartás közt. Álláspontja szerint a becsatolt pályázati kiírás egyértelműen bizonyítja az okozati összefüggés meglétét, miután a pályázatot csak a jegyzői nyilatkozattal lehetett benyújtani, e nélkül be se fogadták volna azt, így a pályázatíró cég a pályázatot nem

tudta beadni. Az nem várható el a felperestől, hogy hiányosan nyújtsa be, befogadás hiányában pedig érdemi bírálat sem történik. A felróhatóság hiánya körében utalt arra, hogy az a bírói gyakorlat, hogy csak kirívóan súlyos jogértelmezési hiba miatt állapítható meg a jogalkalmazó szerv kártérítési felelőssége nem ezen esetre vonatkozik, hanem amikor a közhatalmi szerv jogszabályértelmezést, jogalkalmazást végez. A jelen esetben az igazolást kellett volna értelemszerűen kitölteni, így semmiféle jogalkalmazási tévedésről nem lehet szó. Utalt arra, hogy a közhatalmat gyakorló jegyzőtől a szervezettség és a specializáltság magasabb követelménye várható el, a jegyző az önkormányzati hivatal szakmailag képzett, közigazgatási gyakorlattal rendelkező vezetője, így elvárható tőle, hogy a kitöltendő igazolás szövegét megfelelően értelmezze.

- [10] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Kifejtette, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a károkozás lényegi elemei konjunktívak, egyetlen hiányzó elem esetén már a kártérítési felelősség nem állapítható meg, helyesen rögzítette az okozati összefüggés hiányát. A jelen esetben, miután a felperes a pályázatot nem nyújtotta be, így nem a pályázat elutasítása történt, hanem felperesi mulasztás. A pályázati cég megbízása arra vonatkozott, hogy a pályázatot beadja, így ezt akkor teljesítette volna, ha a pályázatot benyújtja, önmagában a pályázati kiírás nem szolgálhat bizonyítékkal, a felperes megbízottja nem adta be a pályázatot, ezért az elbírálás stádiumába sem tudott kerülni.
- [11] A fellebbezés megalapozott.
- [12] A felperes a kereseti kérelme jogalapjaként a Ptk. 6:548.§ (1) bekezdését, illetve a Ptk. 6:519.§-át jelölte meg. Az elsőfokú bíróság ennek alapján helyesen rögzítette azt, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény speciális törvényi feltétele fennáll, és ezt követően helyesen vizsgálta a szerződésen kívül okozott kárért való felelősség általános feltételeinek fennálltát.
- [13] A Ptk. 6:519. § szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles megtéríteni. Mentesül a felelősség alól a károkozó, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható.
- [14] Az elsőfokú bíróság már megállapította az alperes terhére a mulasztást, tehát azt, hogy a felperes bizonyította a jogellenes magatartást. A kár bekövetkezte, mint további feltétel szintén bizonyított, hisz a felperesnek kára keletkezett azzal, hogy a pályázati cégnek kifizette a megbízási díjat, azonban a pályázatot alaki feltétel hiányában nem tudta benyújtani. Az elsőfokú bíróság mindezek után azonban az okozati összefüggés hiányát nem találta bizonyítottnak.
- [15] Nem ért egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi álláspontjával, hogy a felperes nem bizonyította a kár és az alperes mulasztása közötti okozati összefüggést. A kártérítési felelősséghez szükséges okozati összefüggést valóban csak a jogilag releváns okok alapozhatják meg, az oksági láncolatban relevánsnak az az ok tekinthető, amely az események rendszerinti lefolyása mellett az általános élettapasztalat szerint alkalmas az eredmény létrehozására.
- [16] A jelen esetben az alperes mulasztásával elvette a felperestől annak a lehetőségét, hogy a pályázati feltételeknek megfelelő pályázatot nyújtson be. A felperes a becsatolt okiratokkal – (Pályázati kiírás – P.20.100/2023/1/F/6.) bizonyította azt, hogy milyen feltételekkel, milyen mellékletek csatolása szükséges a pályázat benyújtásához. A Pályázati kiírás 3.4. pontja rögzíti, hogy a cég2 Zrt. a pályázatot akkor fogadja be, ha „a kötelező nyilatkozatok kitöltésre kerültek, a kötelezően csatolandó mellékletek megfelelő formátumban és határidőben benyújtásra kerültek”. A pályázat érdemi elbírálásának tehát feltétele a kötelező nyilatkozatok kitöltése, csatolása. E nyilatkozatok egyike az az igazolás, amelyet az alperesi jegyzőnek, mint

hatóságnak kellett volna kiállítani, amit – ahogy azt az elsőfokú bíróság már rögzítette és a felek fellebbezésükkel nem vitatták – elmulasztott megtenni.

- [17] Téves az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a felperestől elvárható volt, hogy hiányosan is beadja a pályázatot, és ennek elmaradása folytán nem az alperesi mulasztással áll okozati összefüggésben a kár. A pályázati kiírás részletesen tartalmazza a pályázat feltételeit és az elbírálás menetét: az érdemi vizsgálatot megelőzi a befogadás, formai ellenőrzés, az igazolás nélkül benyújtott pályázatot az ellenőrzést végző a fenti szabályozás folytán nem fogadta volna be, tehát érdemi vizsgálatra nem került volna sor. Az igazolás hiányában a felperes a pályázat lehetőségétől elesett, erre tekintettel a bekövetkezett kár és az alperesi mulasztás közt az okozati összefüggés megállapítható, az alperes kártérítési felelőssége fennáll.
- [18] Az alperes által a kimentés körében előterjesztettek értékelésekor szintén nem ért egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi érvelésével. Téves ugyanis az a megállapítás, mely szerint nem volt kirívóan súlyos az alperesi jegyzőnek a tévedése akkor, amikor megtagadta a nyomtatvány kiállítását, ezért alperesi magatartás nem volt felróható.
- [19] Az ítélkezési gyakorlat szerint valóban csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozza meg a közigazgatási szerv, mint jogalkalmazó kárfelelősségét. A tévedések súlyának értékelésére általában akkor kerül sor, amikor a jogalkalmazásnál tényállást kell megállapítani, jogszabályokat kell értelmezni, és ezek egybevetésével kerül sor a döntés meghozatalára. Ha a figyelembeveendő jogszabályi rendelkezés teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű, a ténymegállapítás és a döntés pedig nem mérlegelés eredménye, általában nem lehet szó a felróhatóság körén kívül eső tévedésről, hibáról.
- [20] A perbeli esetben az alperesi jegyzőnek mérlegelést kívánó jogalkalmazási tevékenységet nem kellett végeznie, csak egyetlen mérlegeléstől független döntés meghozatalára volt lehetősége. Kötelessége volt az elsőfokú bíróság által felhívott Kormányrendelet szerint az igazolást kiállítani arról, hogy a felperes milyen működési engedéllyel rendelkezik. Az alperes sem vitatta azt a tényt, hogy a felperesnek egész évben értékesítő üzletre volt hatósági működési engedélye, ugyanis hatóságként eljárva egész évben napi fogyasztási cikket árusító üzlet működését engedélyezte. Az engedélyt – függetlenül attól, hogy az üzlet néhány hónapig zárva tartott – nem módosították, a pályázathoz az igazolást az alperesnek, mint hatóságnak erről kellett volna kiállítani, és nem arról, hogy éppen nyitva van-e a bolt vagy nem. Ez a nyomtatványból – ahogy ezt az elsőfokú bíróság is rögzítette – egyértelműen kiderül, jogalkalmazásra, jogértelmezésre nem volt szükség. Az alperes részéről mérlegelést kívánó jogalkalmazási tevékenységre nem volt tehát szükség, de lehetőség sem, erre tekintettel nem lehet szó felróhatóság körén kívül eső téves jogalkalmazásról (BH2001. 423.).
- [21] Az alperesnek – a jegyző mulasztása folytán – közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése körében a felelőssége fennáll, köteles megfizetni a Ptk. 6: 522. § (2) bekezdés a) pontja alapján a mulasztásával okozati összefüggésben a felperesnél bekövetkezett vagyonsökkenést (megfizetett megbízási díj).
- [22] A fenti indokokra tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 383.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresettel egyezően kötelezte az alperest 158.750 forint és ennek a késedelembeesés időpontjától, 2023. január 31. napjától a Ptk. 6:48.§ (1) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetésére. A kamatfizetés kezdőidőpontját a másodfokú bíróság a keresetben megjelölttel egyezően a Ptk. 6:532.§ alapján a károsodás bekövetkeztétől állapította meg.

- [23] A felperes fellebbezése és így a kereseti kérelme is sikeres volt, ezért mellőzte a másodfokú bíróság a felperes perköltségben marasztalását és a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a pernyertes felperes felszámított első- és másodfokú perköltségének megfizetésére. Az elsőfokú perköltség áll a felperes által előlegezett, az elsőfokú eljárásra felszámított 15.000 forint eljárási illetékből, a megbízási szerződés alapján az 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint kikötött 80.000 forint ügyvédi munkadíjból, valamint 33.000 forint felszámított fizetési meghagyási eljárásban felmerült költségből, míg a másodfokú eljárásban előlegezett 15.340 forint fellebbezési eljárási illeték mellett az IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdése alapján felszámított ügyvédi munkadíjból, melynek összegét a másodfokú bíróság 15.000 forintban határozta meg.

Pécs, 2025. január 24.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró